

บทที่ 4

ประเด็นปัญหาในการปรับใช้กฎหมายในการดำเนินคดีเกี่ยวกับความรับผิดทางแพ่ง ความรับผิดทางอาญา และการติดตามเงินและทรัพย์สินคืนจากการฉ้อฉลใน ธุรกิจประกันภัยของกรรมการบริษัท

เนื้อหาสาระสำคัญในบทนี้ คือ วิเคราะห์ลักษณะปัญหา ข้อบกพร่องของกฎหมาย การปรับใช้กฎหมายเกี่ยวกับความรับผิดทางแพ่ง ความรับผิดทางอาญา และอุปสรรคทางกฎหมาย ในการป้องกันเยียวยาความเสียหายจากการฉ้อฉลในธุรกิจประกันภัยของกรรมการบริษัท ในประเด็น ปัญหาในการเรียกร้องค่าสินไหมทดแทน ประเด็นปัญหาในการดำเนินคดีกับกรรมการบริษัท ประกันภัย และประเด็นปัญหาในการติดตามเงินและทรัพย์สินคืนจากการฉ้อฉลของกรรมการ บริษัทประกันภัย

ข้อมูลที่ได้จากการศึกษาวิเคราะห์ในบทนี้ จะได้นำไปวิเคราะห์เพื่อเป็น ข้อเสนอแนะเพื่อปรับปรุงแก้ไขกฎหมายที่เกี่ยวกับความรับผิดของกรรมการบริษัทประกันภัย ในบทที่ 5 ต่อไป

4.1 ประเด็นปัญหาและผลกระทบของการปรับใช้กฎหมายเกี่ยวกับการกระทำการฉ้อฉลของ กรรมการบริษัทประกันภัย

หลักกฎหมายที่ใช้บังคับแก่ความรับผิดทางแพ่ง ทางอาญา รวมถึงกฎหมายเกี่ยวกับการติดตามเงินหรือทรัพย์สินกลับคืนสู่บริษัทประกันภัย จากการกระทำการฉ้อฉลของกรรมการบริษัท ดังที่กล่าวมาแล้วในบทที่ 2 นั้น เพื่อได้พิจารณาประกอบเข้ากับข้อเท็จจริง และปัญหาที่เกิดขึ้นจากการกระทำการฉ้อฉลของกรรมการบริษัทตามวิธานิพนธ์ฉบับนี้ เห็นว่ายังมีข้อบกพร่อง มีช่องว่างของกฎหมาย ซึ่งกฎหมายที่ใช้บังคับอยู่ไม่สามารถให้การคุ้มครองได้อย่างทั่วถึง และไม่สอดคล้องกับปัญหาที่เกิดขึ้นจริงในธุรกิจประกันภัย ดังมีรายละเอียดต่อไปนี้

4.1.1 ประเด็นปัญหาการปรับใช้กฎหมายเกี่ยวกับความรับผิดทางแพ่งของ กรรมการบริษัท ตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา 1169

ในความรับผิดของกรรมการบริษัทประกันภัย มีกฎหมายบังคับใช้ได้ตามมาตรา 1169 แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์เท่านั้น ซึ่งกรรมการกระทำการก่อให้เกิดความเสียหายแก่บริษัทประกันภัย บริษัทฟ้องร้องให้กรรมการชดเชยค่าเสียหายแก่บริษัทได้ และกำหนดให้ผู้ถือหุ้น และเจ้าหน้าที่นำเรื่องฟ้องร้องได้เช่นกัน¹ ซึ่งมีประเด็นปัญหาในการปรับใช้กฎหมายดังต่อไปนี้

1. ประเด็นปัญหาที่เกิดขึ้นจากการศึกษาเกี่ยวกับความรับผิดทางแพ่งของกรรมการบริษัทประกันภัยตามมาตรา 1169 ในกรณีที่กรรมการกระทำความเสียหายให้แก่บริษัท บริษัทมีสิทธิฟ้องร้องเรียกค่าสินไหมทดแทนจากกรรมการคนนั้นได้ ซึ่งข้อเท็จจริงที่เป็นปัญหาที่ทำให้การฟ้องร้องตามมาตรา 1169 ไม่สามารถบังคับได้อย่างมีประสิทธิภาพ คือ ในธุรกิจประกันภัยที่ปรากฏว่ามีบริษัทประกันภัยหลายรายประสบปัญหาทางการเงินนั้น ไม่ปรากฏว่าบริษัทประกันภัยใดได้ดำเนินฟ้องร้องกรรมการผู้กระทำความเสียหายแก่บริษัทประกันภัยให้รับผิดชอบตามมาตรา 1169 แต่อย่างใด เพราะเหตุที่ว่ากรรมการที่กระทำผิดนั้น เป็นเจ้าของหรือผู้บริหารระดับสูงของบริษัทประกันภัย หรือได้กระทำการฉ้อฉลร่วมกันเป็นกระบวนการ จึงไม่มีกรรมการบริษัทซึ่งเป็นตัวแทนของบริษัทประกันภัย หยิบยกเรื่องขึ้นฟ้องร้องต่อศาล

ประกอบกับข้อเท็จจริงในธุรกิจประกันภัยในปัจจุบัน บริษัทประกันภัยของประเทศไทยมีขนาดและโครงสร้างขนาดเล็ก เพราะส่วนใหญ่เป็นบริษัทประกันภัยที่มีเจ้าของกิจการผูกขาดรายเดียว กิจการครอบครัว บริษัทลูก หรือบริษัทในเครือ ดังนั้น เมื่อกรรมการใด

¹ มาตรา 1169 ป.พ.พ. อ้างไว้แล้วในบทที่ 3 หน้า 35-38

กระทำความเสียหายแก่บริษัทแล้ว ไม่ปรากฏว่ามีการดำเนินคดีเรียกค่าเสียหายแต่อย่างใด จึงเป็นเหตุหนึ่งที่ทำให้บริษัทประกันภัยได้รับความเสียหายมากขึ้น ประเด็นปัญหาที่เกิดขึ้นจึงไม่สามารถปรับใช้กับมาตรา 1169 ได้อย่างเป็นรูปธรรม

2. มาตรา 1169 ยังกำหนดให้ผู้ถือหุ้นนำเรื่องขึ้นฟ้องร้องแทนบริษัท หากว่าบริษัทไม่ดำเนินการฟ้องร้อง แต่เป็นการกระทำการแทนเพื่อปกป้องผลประโยชน์ของบริษัทเท่านั้น ซึ่งความเสียหายดังกล่าวผู้ถือหุ้นเองก็ได้รับผลกระทบด้วยเช่นกัน เช่น จำนวนมูลค่าหุ้นที่ลดลง ได้รับเงินปันผลที่ไม่เป็นธรรม หรือถูกปกปิดข้อมูลสำคัญของบริษัทที่ผู้ถือหุ้นมีสิทธิได้รับรู้ ฯลฯ ความเสียหายในส่วนนี้ที่ผู้ถือหุ้นได้รับจากผลกระทบกระทำโดยฝ่าฝืนของกรรมการนี้ ผู้ถือหุ้นจะนำเรื่องขึ้นฟ้องร้องกรรมการบริษัทรับผิดชอบตามที่ผู้ถือหุ้นได้รับความเสียหายตามมาตรา 1169 นี้ได้ เพราะการฟ้องร้องของผู้ถือหุ้นให้กรรมการรับผิดชอบในส่วนที่ตนเสียหายไปดังกล่าวไม่เป็นการดำเนินคดีแทนบริษัทที่ได้รับความเสียหายจากกรรมการที่กระทำความเสียหาย ดังนั้น มาตรา 1169 นี้จึงมีความชัดเจนอยู่แล้วว่า ผู้ถือหุ้นมีอำนาจเรื่องขึ้นฟ้องเรียกค่าเสียหายจากกรรมการผู้กระทำความเสียหายได้ แต่เป็นการนำเรื่องฟ้องแทนบริษัท ซึ่งบริษัทได้รับผลกระทบโดยตรงเท่านั้น ซึ่งความเสียหายที่ผู้ถือหุ้นได้รับนั้น ก็ต้องนำไปปรับใช้กับหลักละเมิดมาตรา 420 ต่อไป

ประเด็นปัญหาอีกประการหนึ่ง คือหากการกระทำของกรรมการนั้นเกิดความเสียหายต่อบริษัทจริง แต่ผู้ถือหุ้นได้รับผลประโยชน์ หรือผู้ถือหุ้นก็เป็นกลุ่มบุคคลที่ใกล้ชิดกับกรรมการบริษัทบุคคลนั้น ก็มีความเป็นไปได้ที่ผู้ถือหุ้นจะไม่นำเรื่องฟ้องร้องกรรมการแทนบริษัท เช่นนี้สิทธิในการดำเนินการเรียกค่าสินไหมทดแทนตามมาตรา 1169 ก็ไม่สามารถบังคับได้เช่นกัน

3. มาตรา 1169 วรรคท้าย กำหนดให้เจ้าหน้าที่ดำเนินการฟ้องร้องเรียกค่าเสียหาย กับกรรมการผู้กระทำความเสียหายได้ แต่ก็ได้เท่าที่เจ้าหน้าที่มีสิทธิได้รับชำระหนี้เท่านั้น ซึ่งถือว่าเป็นการเฉพาะสำหรับเจ้าหน้าที่เท่านั้น การฟ้องร้องของเจ้าหน้าที่มิได้ครอบคลุมความเสียหายของบริษัททั้งหมด และเจ้าหน้าที่ก็คงเรียกร้องได้เฉพาะในส่วนที่ตนมีมูลหนี้กับบริษัทในกรณีที่กระทำนิติกรรมกับบริษัทโดยกรรมการที่ได้กระทำตามวัตถุประสงค์ของบริษัทเท่านั้น

4. กรณีความรับผิดชอบต่อบุคคลภายนอกของกรรมการบริษัทตามมาตรา 1167 ตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ และมาตรา 97 ตามพระราชบัญญัติบริษัทมหาชนจำกัด พ.ศ. 2535 ซึ่งเมื่อปรับใช้กับข้อเท็จจริงในลักษณะประกันภัยแล้ว บุคคลภายนอกตามสัญญาประกันภัยมิใช่เป็นบุคคลภายนอก มาตรา 1167 และมาตรา 97 ดังกล่าว เพราะบุคคลภายนอกในที่นี้เป็นบุคคลภายนอกที่กรรมการต้องรับผิดชอบตามสัญญา หรือนิติกรรมที่กรรมการได้กระทำไปแทนบริษัท แต่เป็นการนอกเหนืออำนาจ หรือไม่ได้รับความเห็นชอบเท่านั้น แต่บุคคลภายนอกตามสัญญาประกันภัย เป็นบุคคลภายนอกที่ได้รับความเสียหายจากการกระทำละเมิดของผู้เอาประกัน (ตามสัญญาประกันภัยคำจูน) ซึ่งเป็นคู่สัญญาโดยตรงกับบริษัทประกันภัย แต่ได้รับผลกระทบจากการ

กระทำการฉ้อฉลของกรรมการบริษัทด้วย เพราะมิได้เป็นบุคคลภายนอกที่มีนิติสัมพันธ์กับ กรรมการบริษัทโดยตรง ดังนั้น ความรับผิดของกรรมการต่อบุคคลภายนอกตามมาตรา 1167 จึงไม่บังคับใช้กับบุคคลภายนอกผู้ได้รับความเสียหายอันเนื่องจากสัญญาประกันภัย

ดังนั้น มาตรการดำเนินคดีเกี่ยวกับความรับผิดทางแพ่งของกรรมการ บริษัทประกันภัย ตามมาตรา 1169 จึงไม่ครอบคลุมและสอดคล้องกับข้อเท็จจริงที่เกิดขึ้น ประกอบ กับด้วยลักษณะโครงสร้างการบริหารจัดการของบริษัทประกันภัยในประเทศไทย ยังเป็นอุปสรรค ต่อการบังคับใช้มาตรา 1169 นี้ด้วย

4.1.2 ประเด็นปัญหาและอุปสรรคในการเรียกร้องค่าเสียหายหรือค่าสินไหม ทดแทนจากการฉ้อฉลในธุรกิจประกันภัยของกรรมการบริษัท ตามประมวลกฎหมายแพ่งและ พณิชย์ มาตรา 420 ลักษณะละเมิด

ความเสียหายที่บริษัทประกันภัย ผู้เอาประกันภัย ผู้รับประโยชน์ หรือผู้ได้รับความเสียหายตามสัญญาประกันภัย เป็นความเสียหายทางแพ่ง ที่จะมีสิทธิเรียกร้องค่าเสียหายหรือ ค่าสินไหมทดแทนตามสัญญาประกันภัยได้จากกรรมการที่กระทำการฉ้อฉล ดังที่ได้กล่าวไปแล้ว ในบทที่ 2 เกี่ยวกับหลักกฎหมายความรับผิดทางแพ่งของกรรมการบริษัทประกันภัยนั้น เป็น ประเด็นปัญหาที่เกี่ยวข้องเนื่องจากความรับผิดทางแพ่งของกรรมการบริษัทประกันภัยตามมาตรา 1169 แล้ว ทำให้เกิดประเด็นปัญหาที่ตามมาคือ การเรียกร้องค่าเสียหายหรือค่าสินไหมทดแทน การ เยียวยาความเสียหายทางแพ่งในธุรกิจประกันภัย ของผู้ได้รับความเสียหายตามมาตรา 420 หลักละเมิด² ยังมีประเด็นปัญหาทางกฎหมายที่เป็นอุปสรรค ดังมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

1. ในการเรียกร้องค่าเสียหายหรือค่าสินไหมทดแทนของผู้ได้รับความเสียหายตามสัญญาประกันภัย และในการพิจารณาค่าเสียหายที่ผู้เสียหายควรได้รับตามความเสียหาย ที่แท้จริงนั้น ในธุรกิจประกันภัย ผู้เสียหายที่มีสิทธิเรียกร้องค่าเสียหายตามความคุ้มครองของสัญญา ประกันภัยมีจำนวนมาก ในความรับผิดตามสัญญาประกันภัยหนึ่งๆ มีผู้เสียหายหลายราย เช่น กรณี ประกันภัยรถยนต์ ที่อาจมีผู้เสียหายหลายรายมีความเกี่ยวพันกันได้แก่ ผู้เอาประกันภัย ผู้รับ ประโยชน์ ผู้ได้รับความเสียหายที่ถูกกระทำละเมิด และแต่ละคนก็มีสิทธิได้รับการชดใช้ค่าสินไหม ทดแทน ไม่ว่าจะเป็นความเสียหายจากชีวิต ร่างกาย อนามัย ทรัพย์สิน สิทธิต่างๆ รวมทั้งหากมี การกระทำการฉ้อฉลของกรรมการบริษัท ก็ทำให้มีผู้เสียหายเพิ่มขึ้น ได้แก่บริษัทประกันภัย ผู้ถือ

² มาตรา 420 ป.พ.พ. อ้างไว้แล้วในบทที่ 3 หน้า 55-58

หุ้น เจ้าหนี้ ดังนั้น การเรียกร้องค่าเสียหายดังกล่าวจึงเป็นความเสียหายต่อเนื่องที่ทำให้ทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องมีสิทธิเรียกร้องค่าเสียหายได้ ดังนั้น ในการบังคับใช้กฎหมายว่าด้วยลักษณะละเมิดตามมาตรา 420 นั้น สามารถให้การเยียวยาได้ในระดับหนึ่ง แต่ค่าสินไหมทดแทนที่ได้รับอาจไม่เพียงพอต่อความเสียหายที่ได้รับจริง เพราะการเรียกให้ชดใช้ค่าเสียหายจากเงินหรือทรัพย์สินของกรรมกรนั้น ไม่เพียงพอที่จะชดใช้ได้

ประกอบกับการเรียกร้องค่าสินไหมทดแทนตามมาตรา 420 ส่วนใหญ่ ในความเสียหายทางประกันภัยมักจะต้องการประเมินความเสียหาย (โดยเฉพาะกรณีประกันวินาศภัย) ดังนั้น ผู้เสียหายต้องพิสูจน์ความเสียหายของตนตามเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นตามพฤติการณ์ ความร้ายแรงของเหตุละเมิดนั้นต่อศาล ซึ่งศาลจะใช้ดุลยพินิจในการพิจารณาค่าสินไหมทดแทนในส่วนนี้ ตามมาตรา 438³ ตามข้อเท็จจริงที่เกิดขึ้นในธุรกิจประกันภัย แม้ว่าผู้เสียหายจะได้พิสูจน์ความเสียหายที่ตนได้รับ และศาลได้กำหนดค่าสินไหมทดแทนให้แก่ผู้เสียหายแล้ว แต่การชดใช้ค่าสินไหมทดแทนจากกรมการบริษัทก็มีไม่เพียงพอกับความเสียหายที่ได้รับไปตามความเป็นจริง อีกประการหนึ่งธุรกิจประกันภัยเป็นธุรกิจที่อาศัยความเชื่อถือของผู้บริโภคและธุรกิจเป็นหลัก ผลกระทบที่เกิดขึ้นมิใช่แต่เงินหรือทรัพย์สินเท่านั้น ภัยลักษณะ ชื่อเสียง โอกาสในการขยายธุรกิจที่ต้องได้รับผลกระทบด้วย ค่าเสียหายส่วนนี้จึงยากแก่การพิสูจน์และกำหนดค่าเสียหายให้ได้ ประกอบกับหลักการกำหนดค่าสินไหมทดแทนของศาลยังไม่มี ความชัดเจนเพียงพอ หลักการชดใช้ค่าสินไหมทดแทนดังกล่าว จึงยังไม่สามารถเยียวยาความเสียหายทางประกันภัยที่แท้จริงได้

และแม้ว่ากฎหมายประกันภัยทั้งสองฉบับได้บัญญัติให้มีกองทุนประกันชีวิต/กองทุนประกันวินาศภัย เพื่อให้ความคุ้มครองเจ้าหนี้ซึ่งมีสิทธิได้รับชำระหนี้ที่เกิดจากการเอาประกันภัย ในกรณีบริษัทล้มละลายหรือถูกเพิกถอนใบอนุญาตประกอบธุรกิจประกันภัย และเพื่อพัฒนาธุรกิจประกันภัยให้มีความมั่นคงและเสถียรภาพ⁴ ทั้งนี้เพื่อให้ความคุ้มครองเจ้าหนี้ในกรณีบริษัทประกันภัยล้มละลายหรือถูกเพิกถอนใบประกอบธุรกิจ แต่จำนวนเงินที่ได้รับชำระหนี้ไม่เพียงพอ กองทุนประกันภัยดังกล่าว ก็จะได้ให้ความช่วยเหลือเจ้าหนี้ตามจำนวนเงินที่ได้รับ ความเสียหายไปจริง และต้องไม่เกินมูลหนี้ที่เกิดจากการเอาประกันภัย และหากว่ามูลหนี้ที่รวมกันทุกสัญญาแล้วมีจำนวนเงินเกินหนึ่งล้านบาท ก็มีสิทธิได้รับชำระเพียงหนึ่งล้านบาทเท่านั้น ตามมาตรา 85/8 พ.ร.บ.ประกันชีวิตฯ และมาตรา 80/5 พ.ร.บ.ประกันวินาศภัยฯ แต่เมื่อพิจารณาตามข้อเท็จจริงกับความเสียหายที่เกิดขึ้นในธุรกิจประกันภัยแล้ว หากเป็นผู้เอาประกันรายย่อยที่มีทุนประกันภัย ไม่เกินหนึ่งล้านบาท ย่อมได้รับการเยียวยาในมูลค่าความเสียหายตามสัญญาประกันภัย

³ มาตรา 438 ป.พ.พ. อ้างไว้แล้วในบทที่ 3 หน้า 42

⁴ มาตรา 84 พระราชบัญญัติประกันชีวิต พ.ศ.2535 และมาตรา 79 พระราชบัญญัติประกันวินาศภัย พ.ศ. 2535 (แก้ไขเพิ่มเติม พ.ศ.2551)

ที่เพียงพอเพราะกองทุนกำหนดวงเงินสูงสุดช่วยเหลือหนึ่งล้านบาท แต่หากเป็นผู้เอาประกันภัยที่ทำประกันภัยไว้หลายสัญญา หรือผู้เอาประกันภัยรายใหญ่ ที่เอาประกันภัยไว้ในมูลค่าสูง เช่น ผู้ประกอบการธุรกิจต่างๆ หากบริษัทประกันภัยล้มละลายไม่มีเงินหรือทรัพย์สินชดใช้ได้อย่างเพียงพอ ย่อมได้รับผลกระทบอย่างรุนแรง เพราะกองทุนกำหนดไว้ทุกสัญญาประกันภัยที่ได้รับ ความเสียหายแม้ว่ามีจะมูลค่าเกินหนึ่งล้านบาท แต่ก็ได้รับชดใช้เพียงหนึ่งล้านบาทเท่านั้น ดังนั้น กองทุนประกันภัยดังกล่าวก็ยังไม่สามารถให้การเยียวยาชดใช้ค่าเสียหายได้อย่างเพียงพอ

2. การพิสูจน์ค่าเสียหายจากการกระทำละเมิด กฎหมายกำหนดให้ศาล

วินิจฉัยกำหนดค่าสินไหมทดแทนได้ภายใต้กรอบของมาตรา 438 การกำหนดค่าเสียหายตามหลัก ละเมิดมาตรานี้ ก็ยังเป็นข้อถกเถียงกันในการดำเนินกระบวนการพิจารณาของศาลว่า การกำหนดค่าเสียหายมีความชัดเจนหรือไม่ ซึ่งบางกรณีศาลอาจพิจารณากำหนดค่าสินไหมทดแทนโดยพิจารณา ถึงเจตนา และผลของการกระทำตามพฤติการณ์และความร้ายแรงของคดี หรือ โดยพิจารณาว่าเป็น การลงโทษผู้กระทำละเมิดก็ได้ ซึ่งเป็นการชดใช้ค่าสินไหมทดแทนอันเป็นการลงโทษ (Punitive Damages) หลักการดังกล่าว เมื่อพิจารณาตามมาตรา 438 แล้ว ในหลักการพิจารณาของ ศาลไทยสำหรับประเทศไทยนั้น ยังไม่มีความชัดเจนในการบังคับใช้มาตราดังกล่าว และมีได้เป็น หลักเกณฑ์ทางกฎหมายอย่างแท้จริง เพราะเป็นเพียงหลักเกณฑ์ที่เกิดขึ้นจากคำพิพากษาศาล ที่ได้ อาศัยอำนาจตามมาตรา 438 แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ ที่กำหนดให้ศาลวินิจฉัยตาม สมควรแก่พฤติการณ์ในการกำหนดค่าเสียหายแห่งเหตุละเมิดนั้น⁵

4.1.3 การเรียกร้องค่าเสียหายหรือค่าสินไหมทดแทนทางแพ่งตามพระราชบัญญัติ บริษัทมหาชนจำกัด พ.ศ.2535

บริษัทประกันภัยที่จดทะเบียนเป็นบริษัทมหาชนจำกัด นอกจากอยู่ ภายใต้การกำกับดูแลตามกฎหมายประกันภัยแล้ว การดำเนินกิจการต้องปฏิบัติตามพระราชบัญญัติ บริษัทมหาชนจำกัด พ.ศ.2535 ด้วย

1. เกี่ยวกับความรับผิดชอบทางแพ่งของกรรมการบริษัทประกันภัยมหาชน จำกัด และการเรียกร้องค่าเสียหายหรือค่าสินไหมทดแทน กำหนดให้กรรมการหรือผู้บริหารรับผิดชอบ ใน การละเว้นการกระทำตามวัตถุประสงค์ของบริษัท, ความผิดเกี่ยวกับการจูง, ความรับผิดชอบ ต่อผู้ถือหุ้น และความรับผิดชอบต่อบุคคลภายนอก ซึ่งเป็นการรับผิดชอบเฉพาะตัวของกรรมการที่ได้กระทำ การลงไป หรือแม้บางกรณีต้องร่วมรับผิดชอบกับกรรมการอื่นแต่ก็สามารถพิสูจน์ตนเองให้ไม่ต้องร่วม

⁵ กฤษณา พิษณุ โกลล, “ค่าเสียหายในเชิงลงโทษ”, ปริญญานิติศาสตร์มหาบัณฑิต, ภาควิชานิติศาสตร์, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, ปี 2531, หน้า 99.

รับผิดชอบได้⁶ กฎหมายดังกล่าวมีเนื้อหาสาระมุ่งเน้นไปในการจัดตั้งบริษัท การเสนอขายหุ้นแก่ประชาชน ๆ เป็นหลัก ส่วนในเรื่องความรับผิดชอบทางแพ่งของกรรมการก็ยังมีเฉพาะที่เกี่ยวข้องกับวัตถุประสงค์ของบริษัท และผู้ถือหุ้น เป็นส่วนใหญ่ แต่เกี่ยวกับเรื่องการเรียกชดเชยค่าเสียหายหรือค่าสินไหมทดแทนจากการกระทำการฉ้อฉลของกรรมการบริษัท มิได้บัญญัติไว้เป็นการเฉพาะด้วย ดังนั้น การเรียกร้องและหลักการชดเชยค่าสินไหมทดแทนใดใดจากการฉ้อฉลของกรรมการบริษัท ประกันภัย ก็บังคับใช้ตามลักษณะละเมิดมาตรา 420 แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ เช่นเดียวกัน

2. ในประเด็นเกี่ยวกับความรับผิดชอบทางแพ่งตามมาตรา 86 ธุรกิจประกันภัย เป็นธุรกิจที่มีการแข่งขันกันสูงในตลาดการเงินสูงขึ้นไปลำดับ ความรับผิดชอบของกรรมการบริษัทตามมาตรา 86 กรรมการไม่อาจกระทำการก่อตั้งกิจการมาแข่งขันกับบริษัทตนเองได้เหมือนบริษัทอื่นๆ ทั่วไป เพราะการที่จะประกอบธุรกิจประกันภัยได้นั้น ต้องได้รับใบอนุญาตจากรัฐมนตรีโดยการอนุมัติของคณะรัฐมนตรี แต่อย่างไรก็ดีถึงแม้จะมีข้อจำกัดดังกล่าวมิให้กระทำได้ แต่การที่มีบริษัทประกันภัยบางแห่งมีการสลับสับเปลี่ยนหรือโยกย้ายกรรมการ ผู้บริหาร ระหว่างบริษัท ประกอบกับกฎหมายประกันภัยเปิดช่องให้มีการโยกย้ายกรรมการได้ เช่น หลักเกณฑ์ในการยกเว้นให้บุคคลอื่นที่เป็นหรือทำหน้าที่กรรมการ ผู้จัดการ หรือบุคคลผู้มีอำนาจในการจัดการของบริษัทประกันชีวิต/วินาศภัย ไปเป็นกรรมการหรือบุคคลผู้มีอำนาจในการจัดการของบริษัทประกันชีวิต/ประกันวินาศภัย อื่น⁷ พฤติการณ์ดังกล่าวอาจทำให้กรรมการบุคคลนั้น กระทำการเปิดเผยข้อมูลภายใน หรือความลับทางการค้าของบริษัทประกันภัยของตน หรือที่ตนเคยดำรงตำแหน่งมาก่อน ให้กับบริษัทประกันภัยอื่นเช่นนี้ ทำให้บริษัทประกันภัยต้องได้รับความเสียหายเช่นเดียวกัน

3. ประเด็นตามมาตรา 87 เรื่องความผิดของกรรมการต่อบุคคลภายนอก กรรมการบริษัทประกันภัยคนใด ได้กระทำการซื้อหรือขายทรัพย์สินให้แก่บริษัท หรือทำธุรกิจต่างๆ ไม่ว่าจะในนามตนเองหรือบุคคลอื่น โดยไม่ได้รับการยินยอมจากบริษัท การกระทำนั้น ไม่ผูกพันบริษัท และไม่ต้องปฏิบัติตามแต่อย่างใด กรรมการนั้นต้องรับผิดชอบเป็นการส่วนตัวต่อบุคคลภายนอก เว้นแต่ว่าการกระทำนั้นได้รับความยินยอมจากคณะกรรมการของบริษัทแล้วดังกล่าวแล้ว ย่อมทำให้เกิดความเสียหายแก่บริษัทได้ ถึงแม้ว่าการกระทำดังกล่าวกรรมการต้องรับผิดชอบเป็นการส่วนตัวต่อบริษัท แต่ทรัพย์สินที่ได้ทำการซื้อหรือขายไปนั้น ย่อมกระทบต่อบริษัท หรือหากว่ากรรมการกระทำการฉ้อฉลซื้อขายทรัพย์สินใดโดยไม่ชอบ หรือร่วมกับบุคคลภายนอกแล้ว หากมี

⁶ อ้างไว้แล้วในบทที่ 3 หน้า 43-49

⁷ ประกาศกระทรวงพาณิชย์ เรื่อง หลักเกณฑ์และเงื่อนไขในการยกเว้นบุคคลที่เป็นหรือทำหน้าที่กรรมการ ผู้จัดการ หรือบุคคลผู้มีอำนาจในการจัดการบริษัทประกันชีวิต ไปเป็นกรรมการ ผู้จัดการ หรือบุคคลผู้มีอำนาจในการจัดการของบริษัทประกันชีวิตอื่น ราชกิจจานุเบกษา เล่มที่ 10 ตอนที่ 6 ลงวันที่ 19 มกราคม 2536

ความเสียหายก็ย่อมกระทบต่อบริษัทอยู่แล้ว เช่น หากกรรมการคนหนึ่งได้กระทำการขายทรัพย์สินของบริษัทให้แก่บุคคลภายนอก โดยมีมูลค่าต่ำกว่าราคาตามท้องตลาดอย่างมาก ไม่ว่าจะขายนั้นจะได้กระทำโดยจงใจ หรือรู้เท่าไม่ถึงการณ์ บริษัทย่อมได้รับความเสียหายเรียบร้อยแล้ว และเป็นเหตุประการหนึ่งที่ทำให้บริษัทไม่สามารถเรียกคืนเงินหรือทรัพย์สินนั้นกลับคืนมาได้ ก็ได้เพียงแค่ฟ้องร้องให้กรรมการรับผิดชอบใช้ค่าเสียหายจากเหตุนั้นตามมาตรา 1169

4.2 ประเด็นปัญหาการบังคับใช้กฎหมายเกี่ยวกับความรับผิดชอบทางอาญาของกรรมการบริษัท ประกันภัยที่กระทำการฉ้อฉลในธุรกิจประกันภัย

นอกจากกรรมการบริษัทประกันภัยต้องรับผิดชอบแพ่งต่อการกระทำการฉ้อฉลในธุรกิจประกันภัยแล้ว กรรมการยังต้องรับผิดชอบทางอาญา ตามประมวลกฎหมายอาญา ซึ่งตามกฎหมายประกันภัยทั้งสองฉบับได้บัญญัติไว้ รวมถึงพระราชบัญญัติบริษัทมหาชนจำกัด พ.ศ.2535 และพระราชบัญญัติกำหนดความผิดเกี่ยวกับห้างหุ้นส่วนจดทะเบียน ห้างหุ้นส่วนจำกัด บริษัทจำกัด สมาคม และมูลนิธิ พ.ศ.2499 ที่กำหนดให้กรรมการที่กระทำความผิดเกี่ยวกับทรัพย์สิน ถักทรัพย์สิน ยักยอก นื้อ โกง หรือฐานความผิดอาญาอื่นใด ต้องรับโทษทางอาญาตามประมวลกฎหมายอาญา และกำหนดให้หน่วยงานกำกับดูแลธุรกิจประกันภัยเป็นผู้เสียหาย ส่งเรื่องให้อัยการดำเนินการฟ้องร้องคดีแทน และยังกำหนดให้พนักงานเจ้าหน้าที่มีอำนาจในการยึด หรืออายัดทรัพย์สินของกรรมการนั้นได้⁸

ประเด็นที่ปัญหาเกี่ยวกับกับบังคับใช้ตามกฎหมายอาญานั้น ปรากฏว่าเมื่อกรรมการบริษัทประกันภัยกระทำความผิดทุจริตฉ้อฉลเกี่ยวกับทรัพย์สินของบริษัทประกันภัยแล้ว การดำเนินการคดีทางอาญากับกรรมการนั้นไม่สอดคล้องกับธุรกิจประกันภัย มีรายละเอียดดังต่อไปนี้

4.2.1 การดำเนินคดีทางอาญากับกรรมการบริษัทประกันภัยตามกฎหมายประกันภัย

ในหมวดความรับผิดชอบทางอาญาตามมาตรา มาตรา 115 ตามพระราชบัญญัติประกันชีวิต พ.ศ.2535 และมาตรา 109 พระราชบัญญัติวินาศภัย พ.ศ.2535 (แก้ไขเพิ่มเติม พ.ศ.2551)

ได้กำหนดให้หน่วยงานกำกับดูแลฯ เป็นผู้เสียหาย ต้องดำเนินการร้องทุกข์ดำเนินคดีอาญากับกับพนักงานสอบสวน และให้พนักงานอัยการยื่นสำนวนฟ้องกรรมการนั้น แต่ข้อเท็จจริงที่ปรากฏอยู่ว่า ในกระบวนการฟ้องร้องทางอาญานั้น มีขั้นตอนที่ซับซ้อน ยุ่งยาก เพราะต้องผ่านหน่วยงานหลายหน่วยงานทั้งพนักงานสอบสวน อัยการ ศาล ที่ต้องมีกระบวนการสืบสวนสอบสวน การ

⁸ อ้างไว้แล้วในบทที่ 3 หน้า 53-58

รวบรวมพยานหลักฐานต่างๆ ซึ่งคดีเกี่ยวกับกับข้อผิดในธุรกิจประกันภัยถือเป็นอาชญากรรมทางธุรกิจประเภทหนึ่งด้วยแล้ว และความเสียหายที่เกิดจากการกระทำผิดเป็นความเสียหายทางธุรกิจ ซึ่งหากปล่อยให้นิ่งช้าความเสียหายก็มีมากขึ้น

ประกอบกับมีพระราชบัญญัติการสอบสวนคดีพิเศษ พ.ศ.2547 มาตรา 21 วรรคหนึ่ง (1) บังคับใช้กับคดีความผิดทางอาญาที่มีความซับซ้อนและมีผลกระทบอย่างรุนแรงต่อความสงบเรียบร้อยและศีลธรรมอันดีของประชาชน และกระทบต่อระบบเศรษฐกิจหรือการคลังของประเทศด้วยแล้ว ยิ่งทำให้การดำเนินคดีอาญาของกรรมการบริษัทประกันภัยเกิดความล่าช้า ดังเช่นกรณีของบริษัทประกันภัย 2 แห่ง ซึ่งได้ก่อให้เกิดความเสียหายแก่ประชาชนอันเนื่องมาจากการข้อผิดของกรรมการบริษัทตั้งปี 2548 เป็นต้นมา ทางหน่วยงานกำกับดูแลธุรกิจประกันภัย ได้ส่งเรื่องให้กรมสอบสวนพิเศษดำเนินการ จนกระทั่งบัดนี้ยังไม่สามารถดำเนินฟ้องร้องกรรมการผู้กระทำการข้อผิดต่อศาลได้ เพราะเนื่องจากต้องทำตามขั้นตอนกระบวนการตามกฎหมาย จึงทำให้ผู้เสียหายยังไม่ได้รับการชดเชยแต่อย่างใด

4.2.2 อำนาจหน้าที่ของหน่วยงานกำกับดูแลในการดำเนินการเกี่ยวกับความรับผิดชอบทางอาญาของกรรมการบริษัทประกันภัย

มาตรา 116 ตามพระราชบัญญัติประกันชีวิต พ.ศ.2535 และมาตรา 110 พระราชบัญญัติวินาศภัย พ.ศ.2535 (แก้ไขเพิ่มเติม พ.ศ.2551) กำหนดหน่วยงานกำกับดูแลฯ มีอำนาจในการสั่งให้พนักงานเจ้าหน้าที่ดำเนินการยึด หรืออายัดทรัพย์สินของกรรมการที่สันนิษฐานว่ากระทำความผิดได้ และยังกำหนดให้หน่วยงานร้องขอต่อศาลให้ดำเนินการสั่งห้ามมิให้กรรมการนั้นออกจากราชอาณาจักรได้

ข้อสังเกตใน มาตรา 116 และมาตรา 110 (ประกันชีวิตและประกันวินาศภัย ตามลำดับ) ที่บัญญัติว่า “ในกรณีที่ปรากฏหลักฐานว่าบุคคลใดกระทำความผิดตามที่บัญญัติไว้ใน มาตรา 115 และ 109 (ประกันชีวิตและประกันวินาศภัยตามลำดับ) และสำนักงานคณะกรรมการกำกับและส่งเสริมการประกอบธุรกิจประกันภัย เห็นว่าหากปล่อยนิ่งช้าไว้ อาจเกิดความเสียหายแก่ประโยชน์ของประชาชน ให้สำนักงานฯ มีอำนาจสั่งยึดหรืออายัดทรัพย์สินของบุคคลนั้นหรือทรัพย์สินซึ่งตามกฎหมายอาจถือได้ว่าเป็นของบุคคลนั้น แต่จะยึดหรืออายัดทรัพย์สินไว้เกินกว่าหกเดือนไม่ได้ ให้สำนักงานฯ มีอำนาจแต่งตั้งพนักงานเจ้าหน้าที่ เป็นผู้ดำเนินการยึดทรัพย์สินหรืออายัดทรัพย์สินได้ นั้น

กฎหมายประกันภัยให้อำนาจแก่พนักงานเจ้าหน้าที่ในการสั่งยึด หรืออายัดทรัพย์สินของกรรมการบริษัทประกันภัยที่กระทำผิดเกี่ยวกับทรัพย์สินตามมาตรา 115 และมาตรา 110 แต่ในทางปฏิบัติ เมื่อมีข้อเท็จจริงเช่นนี้เกิดขึ้น ยังไม่เคยมีเจ้าหน้าที่ได้รับการแต่งตั้งให้ไปทำการสั่งยึดหรืออายัดทรัพย์สิน เพราะกฎหมายไม่ได้บัญญัติลักษณะหรือวิธีการยึด หรืออายัดทรัพย์สินตามมาตรา

ดังกล่าวไว้เป็นลักษณะพิเศษหรือเป็นการเฉพาะ และมีระยะเวลาในการยึด आयัด ที่จำกัด อีกทั้งยังเสี่ยงต่อการถูกดำเนินคดีตามคำสั่งทางการปกครองด้วย ฉะนั้น เมื่อเกิดกรณีความผิดตามมาตราดังกล่าวขึ้น สำนักงานฯ ก็ให้พนักงานสอบสวน (สำนักงานตำรวจแห่งชาติ) ดำเนินคดีอาญาต่อไปตามขั้นตอนของพนักงานสอบสวนเท่านั้น ซึ่งทำให้การดำเนินการกับกรรมกรนั้น เกิดความล่าช้า ซึ่งเป็นการส่งสมปัญหาทำให้เกิดความเสียหายเพิ่มมากขึ้น

ประกอบกับหากหน่วยงานกำกับดูแลธุรกิจประกันภัย ไม่สามารถบังคับใช้กฎหมายในการดำเนินคดีอาญาของพนักงานเจ้าหน้าที่ได้อย่างมีประสิทธิภาพแล้ว ปัญหาที่เกิดขึ้นดังกล่าวก็จะเป็นตัวการที่ช่วยเร่งเร้าให้มีความเสียหายทางแพ่งเพิ่มมากขึ้น

4.3 ประเด็นปัญหาในการติดตามเงินและทรัพย์สินคืนจากการกระทำการฉ้อฉลในธุรกิจประกันภัย

สืบเนื่องมาจากข้อเท็จจริงที่บริษัทประกันภัยไม่สามารถให้การเยียวยาชดใช้ค่าสินไหมทดแทนให้แก่ผู้เสียหายตามสัญญาประกันภัย เนื่องจากเงินหรือทรัพย์สินส่วนหนึ่งถูกนำออกไป ไม่สามารถเรียกคืนกลับมาได้ เพราะกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ให้ความสำคัญคุ้มครองแก่นิติกรรมที่ได้มาโดยสุจริต ดังนั้น การที่กรรมการบริษัทประกันภัย ได้กระทำนิติกรรมใดใดอันเป็นการจำหน่าย จ่าย โอน หรืออื่นๆ กับบุคคลภายนอกซึ่งมิรู้ถึงเจตนาของกรรมกรนั้น จะถือว่าเป็นโมฆะไม่ได้ตามมาตรา 154⁹ ด้วยเหตุดังกล่าวจึงเป็นช่องทางให้กรรมกรได้ผลประโยชน์ในการกระทำดังกล่าวกระทำการฉ้อฉล ดังที่กล่าวไว้ในบทที่ 2 มาแล้วนั้น

และหากต้องมีการพิจารณาปรับใช้การเพิกถอนนิติกรรมที่กรรมการบริษัทประกันภัยกับบุคคลภายนอกนั้น ตามพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ.2551 ที่บัญญัติถึงมาตรการในการติดตามเงินหรือทรัพย์สินที่ได้จากการกระทำความผิด และกำหนดให้บริษัทประกันชีวิตและบริษัทประกันวินาศภัยเป็นสถาบันการเงินตามกฎหมายฟอกเงิน และบัญญัติถึงนิติกรรม สัญญา หรือการดำเนินการใดใดกับผู้อื่น และทรัพย์สินที่เกี่ยวกับการกระทำความผิด ให้หมายรวมถึงเงินหรือทรัพย์สินที่โอน เปลี่ยนสภาพ ไปกี่ครั้ง หรืออยู่ในความครอบครองของบุคคลใด ให้คณะกรรมการธุรกรรมมีอำนาจสั่งยึดหรืออายัดเงินหรือทรัพย์สินนั้นไว้ชั่วคราว ตามมาตรา 3¹⁰ แล้วเมื่อได้ตรวจสอบรายงานและข้อมูล

⁹ ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา 154 “การแสดงเจตนาใดแม้ในใจจริงผู้แสดงจะมีได้เจตนาตนต้องผูกพันตามที่ใดแสดงออกมาก็ตาม หากเป็นมูลเหตุให้การแสดงเจตนาอันเป็นโมฆะไม่ เว้นแต่คู่กรณีอีกฝ่ายหนึ่งจะรับรู้ถึงเจตนาอันซ่อนอยู่ในใจของผู้แสดงนั้น”

¹⁰ มาตรา 3 ทรัพย์สินที่เกี่ยวกับการกระทำความผิดตามกฎหมายฟอกเงิน หมายความว่า

ปรากฏว่าเป็นทรัพย์สินที่ได้จากการกระทำความผิด ให้ส่งเรื่องให้พนักงานอัยการยื่นคำร้องให้ศาลมีคำสั่งให้ทรัพย์สินนั้นตกเป็นของแผ่นดิน โดยเร็ว ตามมาตรา 48 และมาตรา 49 และผู้ซึ่งอ้างว่าตนเป็นเจ้าของเงินหรือทรัพย์สินตามมาตรา 3 นั้น ต้องพิสูจน์ว่าตนเป็นเจ้าของเงินหรือทรัพย์สินอย่างแท้จริง โดยให้ยื่นคำร้องก่อนศาลมีคำสั่งให้ทรัพย์สิน ตกเป็นของแผ่นดิน ตามมาตรา 50¹¹ นั้น

พิจารณาแล้วเห็นว่า ยังเกิดความขัดแย้งกันระหว่างหลักนิติกรรมตามหลักกฎหมายแพ่งกับการดำเนินกระบวนคดีตามกฎหมายฟอกเงิน เพราะหลักกฎหมายแพ่งคุ้มครองหลักกฎหมายแพ่งคุ้มครองนิติกรรมที่ชอบด้วยกฎหมาย ไม่เป็น โฆษะตามมาตรา 154 ไม่สามารถเพิกถอนนิติกรรมนั้นได้ แต่เมื่อปรากฏข้อเท็จจริงว่าการกระทำความผิดทางแพ่งของกรรมการบริษัทประกันภัย หากว่าต้องนำกฎหมายฟอกเงินมาปรับใช้ เงินหรือทรัพย์สินที่ได้มาจากนิติกรรมที่ชอบด้วยกฎหมายนั้น ต้องถูกยึดหรืออายัดไป ทำให้ผู้มีสิทธิใน เงินหรือทรัพย์สินนั้นประสบปัญหาในการใช้ประโยชน์จากเงินหรือทรัพย์สินนั้น และเห็นว่าตามการดำเนินการดังกล่าวไม่สามารถบังคับตามกฎหมายฟอกเงินได้ เพราะการกระทำการของกรรมการบริษัทประกันภัยที่ได้ทำนิติกรรมกับบุคคลภายนอกอันเป็นสื่อผลในธุรกิจประกันภัยดังกล่าวมาข้างต้นนั้น ไม่อยู่ภายใต้การบังคับตามกฎหมายฟอกเงิน เนื่องจากไม่ปรากฏว่าเป็นความผิดมูลฐาน (ทั้ง 9 มูลฐาน) ดังนั้นผลของการแสดงเจตนาทำนิติกรรมกับบุคคลภายนอกของกรรมการบริษัทประกันภัย ไม่สามารถเพิกถอนได้ และถือว่าเป็นผลสมบูรณ์ตามมาตรา 154 กฎหมายฟอกเงินจึงไม่อาจครอบคลุมถึงการทำนิติกรรมของกรรมการบริษัทประกันภัยกับบุคคลภายนอกตามข้อเท็จจริงที่กล่าวมาได้

จึงสรุปได้ว่า พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ. 2542 (แก้ไขเพิ่มเติม พ.ศ.2551) ไม่ครอบคลุมข้อเท็จจริงที่เกิดขึ้นกับกรณีการสื่อผลของกรรมการบริษัทประกันภัย เพราะ

- (1) เงินหรือทรัพย์สินที่ได้มาจากการกระทำความผิดซึ่งเป็นความผิดมูลฐานหรือความผิดฐานฟอกเงิน หรือจากการ

สนับสนุนหรือช่วยเหลือการกระทำความผิดซึ่งเป็นความผิดมูลฐาน หรือความผิดฐานฟอกเงินและให้รวมถึงเงินหรือทรัพย์สินที่ได้ใช้หรือมีไว้เพื่อใช้หรือสนับสนุนการกระทำความผิดมูลฐาน (8) ของบทนิยาม “ความผิดมูลฐาน” ด้วย

- (2) เงินหรือทรัพย์สินที่ได้มาจากการจำหน่าย จ่าย โอนด้วยประการใดใด ซึ่งเป็นเงินหรือทรัพย์สินตาม (1) หรือ

- (3) ดอกผลของเงินหรือทรัพย์สินตาม (1) หรือ (2) ทั้งนี้ ไม่ว่าทรัพย์สินตาม (1) (2) หรือ (3) จะมีการจำหน่าย จ่าย โอนหรือเปลี่ยนสภาพไปกี่ครั้ง และไม่ว่าจะอยู่ในครอบครองของบุคคลใด โอนไปเป็นของบุคคลใด หรือปรากฏหลักฐานทางทะเบียนว่าเป็นของบุคคลใด

¹¹ พ.ร.บ.ป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน มาตรา 48, 49 และ 50 อ้างไว้แล้วในบทที่ 3 หน้าที่ 68-69

1. กฎหมายฟอกเงิน ไม่ได้กำหนดให้การถือผลของกรรมการบริษัทประกันภัย อยู่ในมาตรฐานความผิด ตามตรา 3¹² เมื่อกรรมการบริษัทประกันภัยกระทำการถือผลสร้างความเสียหายต่อประชาชนแล้ว ความรับผิดชอบของกรรมการบริษัทประกันภัยไม่อยู่ภายใต้กฎหมายฟอกเงิน

2. ประเด็นต่อมา คือ ถ้าหากกรรมการบริษัทกระทำการถือผล การตรวจสอบว่า การกระทำดังกล่าวเป็นความผิดตามกฎหมายฟอกเงินแล้ว ก็จะมีการยึด आयัดทรัพย์สิน ตามกฎหมายดังกล่าว แต่เงินหรือทรัพย์สินที่ยึด आयัดได้จากการกรรมการบริษัทที่ศาลได้พิพากษาให้ทรัพย์สินดังกล่าวตกเป็นของแผ่นดิน ตามตรา 51¹³ นั้น ทรัพย์สินหรือเงินเหล่านั้นก็ตกเป็นของแผ่นดิน ไม่กลับคืนสู่กองทุนของบริษัทประกันภัย ไม่สอดคล้องกับธุรกิจประกันภัย ทั้งนี้หากว่าเงินหรือทรัพย์สินที่ทำการติดตามได้นั้น กลับคืนสู่บริษัทประกันภัยก็อาจจะทำให้บริษัทประกันภัยดำเนินกิจการต่อไปได้ ในธุรกิจประกันภัยไม่ต้องการบริษัทประกันภัยต้องหยุดรับประกันภัย หรือล้มละลาย เพราะจะส่งผลกระทบต่อผู้เอาประกันภัยอย่างมาก

3. พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ.2542 ได้กำหนดให้ การดำเนินการเกี่ยวกับทรัพย์สินที่ได้ยึด आयัด ตามมาตรา มาตรา 48¹⁴ ในขั้นตอนเกี่ยวกับศาล ให้ อัยการฟ้องร้องคดีการฟอกเงินนี้ต่อศาลแพ่ง และกระบวนการพิจารณาให้ใช้ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่งใช้โดยอนุโลม¹⁵ การดำเนินการเกี่ยวกับทรัพย์ตามกฎหมายฟอกเงินนั้นมี ขั้นตอนที่มาคอยและยุ่งยาก กระบวนการฟ้องร้องเรียกทรัพย์สินหรือเงินได้จากการกระทำ ความผิดมีระยะเวลานาน

¹² มาตรฐานที่ 4 มีสาระสำคัญว่า “เป็นความผิดเกี่ยวกับการชักออกหรือล่อ โกงหรือประทุษร้ายต่อทรัพย์ หรือกระทำโดยทุจริตตามกฎหมายว่าด้วยการธนาคารพาณิชย์ กฎหมายว่าด้วยหลักทรัพย์และธุรกิจเครดิตฟองซิเอร์ หรือกฎหมายว่าด้วยหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ ซึ่งกระทำโดยกรรมการ ผู้จัดการ หรือ บุคคลใด ซึ่งรับผิดชอบหรือมีประโยชน์เกี่ยวข้องในการดำเนินงานของสถาบันการเงิน นั้น”

¹³ มาตรา 51 “เมื่อศาลทำการได้สวนคำร้องของพนักงานอัยการตาม มาตรา 49 แล้ว หากศาลเชื่อว่า ทรัพย์สินตามคำร้องเป็นทรัพย์สินที่เกี่ยวกับการกระทำความผิด และคำร้องของผู้ซึ่งอ้างว่าเป็นเจ้าของทรัพย์สิน หรือผู้รับ โอนทรัพย์สินตามมาตรา 50 วรรคหนึ่ง ฟังไม่ขึ้น ให้ศาลมีคำสั่งให้ทรัพย์สินนั้นตกเป็นของแผ่นดินเพื่อ ประโยชน์แห่งมาตรานี้ หากผู้อ้างว่าเป็นเจ้าของหรือผู้รับ โอนทรัพย์สินตามมาตรา 50 วรรคหนึ่ง เป็นผู้ซึ่ง เกี่ยวข้องหรือเคยเกี่ยวข้องสัมพันธ์กับผู้กระทำความผิดมาตรฐานหรือความผิดฐานฟอกเงินมาก่อน ให้สันนิษฐานไว้ ก่อนว่าบรรดาทรัพย์สินดังกล่าว เป็นทรัพย์สินที่เกี่ยวกับการกระทำความผิดหรือ ได้รับโอนมาโดยไม่สุจริต แล้วแต่กรณี”

¹⁴ “ในการตรวจสอบรายงานและข้อมูลเกี่ยวกับการทำธุรกรรมหากมีเหตุอันควรเชื่อได้ว่าอาจมีการ โอน จำหน่าย ยักย้าย ปกปิด หรือซ่อนเร้นทรัพย์สินใด ที่เป็นทรัพย์สินที่เกี่ยวกับการกระทำความผิด ให้คณะกรรมการ ธุรกรรมมีอำนาจสั่งยึดหรืออายัดทรัพย์สินนั้น ไว้ชั่วคราวมีกำหนดไม่เกินเก้าสิบวัน.....”

¹⁵ มาตรา 59 การดำเนินการทางศาลตามหมวดนี้ ให้ยื่นต่อศาลแพ่งและให้นำประมวลกฎหมายวิธี พิจารณาความแพ่งมาใช้บังคับโดยอนุโลม ในการนี้ให้พนักงานอัยการได้รับการยกเว้นค่าฤชาธรรมเนียมทั้งปวง

ดังนั้น ตามหลักนิติกรรมที่กรรมการบริษัทประกันภัยกับบุคคลภายนอกที่ได้ไป
ซึ่งเงินหรือทรัพย์สินโดยสุจริต แม้ว่ากรรมการบริษัทประกันภัยจะได้กระทำการฉ้อฉลก็ตาม
ไม่สามารถเพิกถอนนิติกรรมนั้นได้ตามมาตรา 154 แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ และไม่สามารถ
บังคับได้ตามพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ.2542 (แก้ไขเพิ่มเติม
พ.ศ.2551) ผลจากการกระทำดังกล่าว ทำให้บริษัทประกันภัยสูญเสียเงินหรือทรัพย์สินอันเป็น
กองทุนของบริษัท และไม่สามารถเรียกกลับคืนมา เป็นเหตุให้บริษัทประกันภัยไม่สามารถชดใช้ค่า
สินไหมทดแทนตามสัญญาประกันภัยได้

ประเด็นปัญหาเกี่ยวกับความรับผิดชอบทางแพ่ง ความรับผิดชอบทางอาญา กระบวนการ
ติดตามเงินและทรัพย์สินจากการกระทำการฉ้อฉลในธุรกิจประกันภัยของกรรมการ ดังที่กล่าว
มาแล้วข้างต้น เป็นประเด็นปัญหาทางกฎหมายที่เป็นช่องว่าง และเปิดช่องให้กรรมการกระทำการ
ฉ้อฉล และไม่สามารถดำเนินการเรียกร้องค่าเสียหาย หรือติดตามเงินและทรัพย์สินคืนได้ ซึ่ง
ประเด็นปัญหาที่ได้กล่าวมานั้น จะได้ทำการศึกษาวิเคราะห์ถึงแนวทางในการแก้ไข ปรับปรุง
กฎหมายที่บังคับใช้ในบทที่ 5 ต่อไป